

Músiques, identitat i gènere

Codi: 100634

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500240 Musicologia	OT	3	0
2500240 Musicologia	OT	4	0

Professor/a de contacte

Nom: Silvia Martínez García

Correu electrònic: Silvia.Martinez.Garcia@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Cap.

*Nota: les lectures del curs inclouen textos que requereixen coneixements d'anglès equivalents al FC

Objectius

- Identificar els processos que fonamenten les relacions entre les categories socio-culturals de gènere i les dinàmiques musicals, en el context contemporani occidental
- Obtenir una visió de conjunt crítica sobre les principals teories feministes i de gènere
- Relacionar la variabilitat transcultural del sistema simbòlic i polític amb les pràctiques musicals
- Aplicar a la recerca les principals eines teòriques i analítiques desenvolupades recentment en l'àmbit de la Musicologia feminista, la Teoria queer i els diversos corrents de pensament feministes del s.XX i XXI
- Elaborar petites recerques històriques o etnogràfiques amb perspectiva de gènere
- Desenvolupar un pensament crític sobre la Musicologia i els Estudis de Gènere aplicats a la música que contribueixin, a llarg termini, a millorar el camp d'estudis

Competències

Musicologia

- Conèixer i comprendre l'evolució històrica de la música i les seves característiques tècniques, estilístiques, estètiques i interpretatives des d'una perspectiva diacrònica.
- Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
- Identificar i contrastar les diferents vies de recepció i consum musicals en la societat i en la cultura de cada època.

- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Relacionar conceptes i informacions de diferents disciplines humanístiques, científiques i socials, especialment les interaccions que s'estableixen entre la música i la filosofia, la història, l'art, la literatura i l'antropologia.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Considerar la matèria de manera integral i identificar el context en el qual s'inscriuen els processos estudiats i la relació que tenen amb els elements i els factors que intervenen en el desenvolupament sociohistòric.
2. Definir els conceptes al·ludits en relació amb la problemàtica específica de la distinció de gènere com a generadora de construcció de les relacions socials.
3. Desenvolupar estratègies argumentatives i actitudinals per fomentar el respecte entre propostes socioculturals diverses.
4. Establir una planificació per desenvolupar un treball sobre la matèria.
5. Identificar la variabilitat transcultural dels sistemes econòmics, de parentiu, polítics, simbòlics i cognitius, educatius i de gènere, i la teoria antropològica que hi fa referència.
6. Identificar les teories sobre l'espècie humana en la seva relació amb la producció de la societat i la cultura.
7. Implementar l'elaboració de projectes de contingut musicològic, amb la realització d'un pla de treball i una metodologia adequats a l'objecte i el temps d'estudi.
8. Mantenir el respecte de la diversitat d'idees, persones, situacions i cultures en el desenvolupament de la tasca musicològica.
9. Participar en debats sobre fets històrics respectant les opinions d'altres participants.
10. Presentar treballs en formats ajustats a les demandes i els estils personals, tant individuals com en grup petit.
11. Redactar projectes crítics de contingut musicològic, ordenats i planificats de manera eficient.
12. Utilitzar els conceptes i els plantejaments teòrics principals relacionats amb les qüestions d'identitat desenvolupada des de l'activitat musical i en relació amb el conjunt de disciplines humanístiques i de ciències socials.

Continguts

T.1. Conceptes clau per a l'estudi de músiques i gènere

Materials complementaris:

- Citron, Marcia J. *Gender and the Musical Canon*. Urbana: University of Illinois Press, 1993
- Green, Lucy. *Música, género y educación*. Madrid: Morata, 2001

T.2. Introducció als estudis de gènere i música

Materials complementaris:

- Martí, Josep. "Ser hombre o ser mujer en la música" y "Música y género entre los jóvenes barceloneses". In: *Más allá del arte...* Barcelona: Deriva Ed
- McClary, Susan. *Feminine Endings. Music, Gender and Sexuality*. Minnesota: University of Minnesota Press, 1991

T.3. Les dones i la historiografia de la música

Materials complementaris:

- Adkins Chiti, Patricia. *Las mujeres en la música*. Madrid: Alianza, 1995
- Leppert, R. y McClary, S. (eds.): *Music and Society. The Politics of Composition, Performance and Reception*, Cambridge University Press, 1987
- Lorenzo, Josemi. "La historia de las mujeres y la historia de la música: ausencias, presencias y cuestiones teórico-metodológicas". In: Marisa Manchado. *Música y mujeres. Género y poder*. Madrid: Ed. Horas y HORAS, pp.19-38

T.4. Feminisme, música i musicologia

Materials complementaris:

- COOK, S. y TSOU, J. (eds.). *Cecilia Reclaimed: Feminist Perspectives on Gender and Music*, University of Illinois Press, 1993
- Ramos, Pilar. *Feminismo y música. Introducción crítica*. Madrid: Nareca, 2003
- Blog "Musicología feminista" (<http://musicologiafeminista.ning.com/>)

T.5. Feminisme i estudis de música popular

Materials complementaris:

- O'Brien, Lucy. *She Bop: The Definitive History of Women in Rock, Pop & Soul*, 1995
- Bello Mota, Jeannette. "Representaciones femeninas en los vídeos musicales de rap estadounidense: hipervisibilidad e hipersexualización de los cuerpos de mujer". En: Martín Lucas, Belén: *Violencias (In)visibles: intervenciones feministas frente a la violencia patriarcal*, 2010, Icaria, Barcelona, 139-160,
- Whiteley, Sheila. *Women and Popular Music: Sexuality, Identity, and Subjectivity*. New York: Routledge, 2000
- Viñuela, Laura. *La perspectiva de género y la música popular*. Madrid: KRK, 2004
- Durham, Aisha; Brittney C. Cooper and Susana M. Morris. "The Stage Hip-Hop Feminism Built: A New Directions Essay". *Signs*, vol. 38, No. 3 (Spring 2013), pp. 721-737

T.6. Gènere i imatges de masculinitat

Materials complementaris:

- Dossiers feministes. Vol. 6 "Masculinitats. Mites, de/construccions i mascarades". Castelló, 2001
- Biddle, Ian and Gibson, Kirsten. *Masculinity and Western Music Practice*. Ashgate, 2012
- Walser, Robert. *Running with the Devil...* Hanover: Wesleyan University Press, 1993 (cap. 4)

T.7. Teoria queer i musicologia

Materials complementaris:

- Brett, Philip et al. (eds). *Queering the Pitch. The new gay and lesbian musicology*. New York: Routledge, 1994
- Córdoba, D; Sáez, J; Vidarte, P. *Teoría Queer*. Barcelona: Egales, 2005
- Taylor, Jodie. *Playing it Queer. Popular Music, Identity and Queer World-making*. Bern: Peter Lang, 2012.

Metodologia

Seminari de lectures

L'assignatura té format de seminari i la metodologia d'aprenentatge implica activament l'estudiant. Els continguts del curs s'adquiriran principalment mitjançant la lectura i la discussió dels textos seleccionats, així com de l'anàlisi i el debat sobre els materials audiovisuals proposats. El seguiment actiu de l'assignatura implica el compromís personal de preparar les lectures i participar activament en la seva discussió a l'aula.

Com a complement als textos, es treballarà també a partir de casos d'estudi concrets i pràctics, dels quals se'n derivaran els aspectes teòrics i els conceptes clau del temari.

Preparació i oral d'una recerca

Les tres primeres setmanes de classe, els estudiants pacten amb la professora un tema de treball relacionat amb els continguts del curs, sobre el que hauran d'aprofundir en una recerca autònoma. El treball de recerca es realitza en petits grups (de 2 a 4 estudiants) per tal de facilitar el debat, l'intercanvi d'opinions i d'estratègies de treballs entre els i les alumnes.

Una vegada finalitzada la recerca i, amb un calendari prèviament pactat, s'exposa davant de tot el grup de classe, presentant-ne els principals resultats. La professora supervisarà la recerca i la presentació a classe i ajudarà a moderar el debat.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Sessions presencials i d'avaluació	40	1,6	1, 2, 5, 7, 8, 9, 12
Tipus: Supervisades			
Preparació i presentació oral d'una recerca	10	0,4	2, 3, 4, 8, 9, 10, 12
Seminari de lectures	12	0,48	2, 3, 5, 8, 9, 12
Tutories individuals i de grup	8	0,32	1, 2, 3, 4, 7, 8, 12
Tipus: Autònomes			
Estudi, lectura i preparació de materials de curs	60	2,4	1, 2, 4, 5, 7, 8, 12

Avaluació

(La docència d'aquesta assignatura sortirà en concurs als propers mesos. Aquesta Guia Docent és, per tant, provisional. S'informarà del/la responsable quan s'hagi resolt el concurs)

Les proves escrites individuals es realitzaran una a meitat del semestre i una altra al final. El format serà de preguntes amb respostes breus i les qüestions es referiran sempre a temes tractats a l'aula i a les lectures del curs.

L'assistència a classe es recomana per a un correcte seguiment dels continguts i les reflexions plantejades a l'assignatura, tot i que no és obligatòria. La no assistència no es penalitzarà a l'avaluació. Sí es tindrà en compte favorablement una assistència continuada i activa a les sessions de classe.

L'avaluació de l'assignatura està pensada de manera continuada, tenint en compte el rendiment de l'estudiant al llarg de tot el quadrimestre, per tant la reavaluació es considera una mesura excepcional i cal pactar-la amb la professora prèviament. Per a poder presentar-se a la prova de reavaluació cal haver aprovat, al menys una de les proves parcials escrites amb una nota de 5,5.

Per a considerar la qualificació "no avaluable" (anterior "no presentar"), l'estudiant haurà d'haver abandonat el seguiment de l'assignatura sense haver realitzat cap prova d'avaluació escrita o només el primer parcial.

La revisió de les qualificacions finals es realitzarà de manera presencial al despatx de la profesora, en dates anunciades amb antelació i sempre en el termini màxim de dues setmanes, a comptar des del lliurament de les qualificacions als estudiants.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Activitats en grup a l'aula	15%	2	0,08	1, 2, 4, 6, 8, 9, 10, 12
Preparació i presentació d'una recerca (en grup)	15%	9	0,36	1, 2, 3, 4, 8, 9, 10, 12
Prova escrita individual I	30%	2	0,08	1, 2, 3, 5, 6, 7, 12
Prova escrita individual II	30%	2	0,08	1, 2, 3, 5, 7, 12
Treball escrit/audiovisual (materials de suport a la recerca)	10%	5	0,2	4, 7, 10, 11

Bibliografia

* NOTA: Consulteu bibliografia detallada per temes a l'apartat "CONTINGUTS"

BIBLIOGRAFIA BÀSICA

- Citron, Marcia J. *Gender and the Musical Canon*. Urbana: University of Illinois Press, 1993
- Green, Lucy. *Música, género y educación*. Madrid: Morata, 2001
- Hawkins, Stan. *The Routledge Research Companion to Popular Music and Gender*, New York: Routledge, 2017
- Manchado, Marisa. *Música y mujeres. Género y poder*. Madrid: Ed. Horas y HORAS, pp.19-38
- McClary, Susan. *Feminine Endings. Music, Gender and Sexuality*. Minnesota: University of Minnesota Press, 1991
- Ramos, Pilar. *Feminismo y música. Introducción crítica*. Madrid: Nareca, 2003
- Taylor, Jodie. *Playing it Queer. Popular Music, Identity and Queer World-making*. Bern: Peter Lang, 2012
- Viñuela, Laura. *La perspectiva de género y la música popular*. Madrid: KRK, 2004